

A PRODUKCIÓ LEÍRÁSA

Dramaturg szakos hallgatóként szívesen foglalkozom László Miklós, Nóti Károly, Molnár Ferenc műveivel éppúgy, mint Ray Cooney, Marc Camoletti, Claude Magnier darabjaival, komédiáival. Történetépítésük, a cselekmények fordulatai, valamint a dialógtechnikájuk magával ragadóak, karaktereik bámulatosak olyanok, amelyeket az ember úton – útfélen akaratlanul is láthat olykor ismerhet is!

A komédia formái közül a bohózat rendszeresen játszott műfaj manapság. A helyzetkomikumokra építkező jelenetek sora, a karikírozott szereplők, és a fordulatos párbeszédvilága napjainkból nézve is szórakoztató lehet az olvasó, illetve a színházlátogató számára. Korábbi korok írói – Karinthy Frigyesétől, Rejtő Jenőig – remek alapot szolgáltatottak, hogy egy általam elképzelt bohózatot alkossak a nézők, és az Országos Tudományos Diákköri Konferencia bizottsága számára.

A komikus elemekben bővelkedő vígjátéki forma aranykorát, a XX. század első felében élte igazán. Azt gondolom és hiszem is, hogy korunkban a kabarék és a vígjátékok népszerűsége változatlanul töretlen.

Az emberek gyengeségeinek karikírozása, a francia szerzőknél gyakori, más esetekben a véletlenből fakadó humor ábrázolása kerül a fókuszba.

A Gyászjelentésben szerettem volna mind a két irányt megcélózni. Leegyszerűsített emberábrázolás kapcsán – mely a bohózat ismérve – kiemelendő *Pirike*, az igazgató széllel-bélelt titkárnője, aki halálosan szerelmes főnökébe, pontosabban a titulusaiba. Illetve *Irén*, a főkönyvelő, aki mindent megtenne, csak hogy átvehesse a vállalat vezetését. Központi téma a műfaj esetében a hazugság, mely beláthatatlan lavinát indít el. Elég csupán egy csúsztatás, ferdítés, mely katalizátora lesz az eseményeknek. Gondoljunk csak Nóti Károly: *Lux* illetve A mexikói, c. kabarétréfáira, vagy ez utóbbiból született *Maga* lesz a férjem című zenés játékra.

Az előbb felsorolt művekben egy karakter – aki rendszerint célja elérése okán, tudatosan állít valótlanúságot, természetesen másokat is belekeverve. A Gyászjelentés eseményeinek elindítója szintúgy egy hazugság, amely továbbiakat idéz elő: az igazgató „halálhírét” keltő cikk, Bécsyné hűsége, éppúgy hamis, mint az Iparkamara elnökének nekrológja.

Fontos megemlíteni a díszletet is, hiszen a műfajt ismerve, hogy ti. a bútorzat sok esetben eszköze a szereplőknek. Az irodában található szekrény konkrét példa erre. Bécsy – jobb híján – oda bújlik a valóság elől. A lebukás veszélye végig ott lebeg előtte, a főkönyvelő közelsége pedig még komikusabbá teszi a „közös” jelenetüket.

Röviden ismertetem a történetet: Bécsy Tibor a Budapesti Habselyem és Kötöttárugyár igazgatója egy átlagos reggelen felettesével, az Iparkamara elnökével, Pécsy Tiborral folytat diskurzust. A hosszú és felesleges értekezés után Vica, Bécsy helyettese azzal a megdöbbenő hírrel állít be, hogy Bécsy Tibor gyászjelentését közölte a Gazdasági Hírmondó nevű ismert napilap. Az igazgató döbbenetét kihasználja Vica, meggyőzi: tetesse magát halottnak, - ne kérjen helyreigazítást a sajtótól - így megúszhat egy újabb kellemetlen és felesleges találkozót az Iparkamara elnökével, ráadásul fény derülhet a vállalaton belüli ármánykodásokra, amit Irén, a főkönyvelő generál. Az igazgató bízva helyettesében belemegy a játékba. Bécsy felesége, Szikszay Emma az ismert operettszínésznő, a Teater an der Wienbe kap szerződést, aki a napokban utazik, ezért férje megpróbál tőle elbúcsúzni. Pechére elkerülik egymást mivel az asszony, egyenesen a direktori irodába megy, ahol már csak Vicát találja. Eldicssekszik a helyettesnek, hogy a szerződés csak ürügy, valójában megismerkedett egy osztrák operaénekesssel, aki megszabadítja őt az unalmas és tönkrement házasságából. Vica alig tudja magát türtőztetni, mivel egyre jobban beleszeretett főnökébe. Irén a főkönyvelő pedig már megtervezte a gyár átalakítását és a vezetői szerepet természetesen magára osztotta. Ebben a zűrzavaros helyzetben Bécsy, csak Vicára számíthat, aki folyamatosan próbálja megoldani az önmaga által előidézett felfordulást. Egy régi osztálytárs feltűnése, illetve információi újabb fordulatot, illetve reményt hoz a történetbe, mely szerint Vica érzései főnöke iránt kölcsönösnek tűnnek. A könyvelők lázadását már nem tudják megakadályozni, viszont a direktor felfedi érzéseit a nő előtt, így az idill teljesnek tűnik, amikor egy nem várt újságcikk kerül a kezükbe...

A produkcióhoz szükséges anyagi forrást, a Színház- és Filmművészeti Egyetem, Művészeti és Produkciós Bizottság által megszavazott ösztöndíja biztosította. Ezt az összeget olyan hallgatói produkcióknak – legyen az színházi vagy filmes – biztosítják, melyek nem

vizsgamunkák, az egyetemi elfoglaltságokon felüli alkotások. Remek lehetőség az SZFE részéről, hogy egy alkotófolyamat – mind a művészi, mind pedig a menedzseri részét a hallgatók saját munkáikon keresztül megismerjék.

A projekt közreműködői – két kivételtől eltekintve – a Színház- és Filmművészeti Egyetem hallgatói:

Szereplők:

VICA, <i>a helyettes</i>	Szabó Cintia (IV. éves zenés-színművész)
BÉCSY TIBOR, <i>az igazgató</i>	Simon Zoltán m.v.
PIRIKE, <i>a titkárnő</i>	Seany Sciverio (I. éves drámainstruktor)
IRÉN, <i>a főkönyvelő</i>	Kertész Nóra (IV. éves zenés-színművész)
KOMLÓS, <i>az újságíró</i>	Pálfalvi Benjámin (II. éves drámainstruktor)
KOMLÓSNEÉ <i>még egy újságíró</i>	Markó Janka (II. éves drámainstruktor)
SZIKSZAY EMMA, <i>a művésznő</i>	Szalay Ágnes (IV. éves zenés-színművész)
PÉCSY TIBOR, <i>az Iparkamara elnöke</i>	Horváth Márton m.v.
Rendezőasszisztens	Kenese Luca Sára (II. éves rendezőasszisztens)
Díszlettervező	Söllei Péter (II. éves látványtervező)
Jelmeztervező	Szabó Csenge (I. éves látványtervező)
Dramaturg	Füsi Borbála (II. éves dramaturg)
Plakát fotó	Krulik Marcell (Szakkollégium alapító tagja)

A főbb karaktereket lentebb jellemzem:

Kékkúthy Vica, harminc év körüli pesti nő – neve alapján nemesi származású – gyermekkorát már szerényebb körülmények között élte, önerőből jutott el a pozíciójáig. Erre utalást tesz a szövegben is „*Nekem nem voltak befolyásos rokonaim, akik segítettek volna.*”¹ Pár évvel ezelőtt elhagyta a férje Komlósnéért – akkori nevén Walkóné. A titkárnővel ellentétben nem az igazgatóba, hanem Bécsy Tiborba lesz szerelmes.

Bécsy Tibor negyven év körüli vállaltvezető. Házassága válságban van, felesége külföldre szerződő színésznő, aki elhagyja férjét egy osztrák énekesért. A feleség, a búcsúlevelét férje asztalán hagyja, amely központi fordulópontja a történetnek.

Pirike a tizenkilenc éves titkárnő, tagadja korát, próbálja magát fiatalítani. Minden pillanatban szeretne közel kerülni a főnökéhez, bár e vonzalom egyoldalú marad. Rangkorságban szenved, kitartó udvarlója – Ede – akkor lesz számára figyelemfelkeltő, amikor vezérigazgatót alakít, egy előadásban.

Irén, ötven év körüli főkönyvelő, intrikus karakter. Született karrierista, mindent megtesz, hogy átvegye a Habselyem és Kötöttárugyár vezetését. Nem szimpatizál Vicával – közös jeleneteikben ez szemebtűnő² – lebegteti, hogy bájai miatt lett az igazgató helyettese. Látszólag jól jön felettese halálhíre, mégsem tud előnyt kovácsolni a kialakult helyzetből.

A fentebb leírt négy főszereplő mozgatja a szálakat, a többi karakter motivációi kevésbé összetett, kevésbé alakítói az eseményeknek.

Pécsy Tibor, a Magyar Királyi Kereskedelmi és Iparkamara elnöke, folyamatosan egzecírozgatja Bécsyt, beosztottjaként tekint rá. Miniszteri bársonyszékről álmodozik.

Szikszay Emma, Bécsy felesége. Elhagyja férjét, levélben közli távozását. Vicának dicsekszik el „szerencsés” találkozásáról.

¹ Boda Ábel: Gyászjelentés XIII. jelenet.

² Boda Ábel: Gyászjelentés V. és X. jelenet.

Komlós, minden hájjal megkent újságíró. A gyászjelentés után megérkezik a helyszínre, hogy újabb információt derítsen ki a „néhai” Bécsyről.

Komlósné, a Pénzügyi Futár újságírója, elcsábítja egykori osztálytársa – Vica – férjét. Könnyűszerrel az ujjá köré csavarja a férfiakat, hogy céljait elérje.

A jelmezek tekintetében Szabó Csenge tervező úgy dolgozott, hogy a kosztümök ne csak a korhoz, hanem az adott karakter stílusához és a díszlettel is kapcsolódjon, azzal harmonizáljon.

A helyszín kiválasztásánál A Magyar Színház, Sinkovits Imre Színpada ideális játéktérnek bizonyult a vezetőséggel való sikeres együttműködésnek köszönhetően megszületett a megállapodás köztem és a Színház között. A kisszínpad paraméterei megfelelőek voltak. Mivel a színpadi előadást rögzíteni kellett, ezért segítségül hívtam a Zsigmond Vilmos Mozgóképművészeti Intézet, II. éves televíziós műsorkészítő osztály jeles hallgatóit – Szabó Viktóriát és Kiss Csongort – akik tévéjáték forgatás kapcsán komoly órai tapasztalatokkal bírnak. A felvétel összeállítását, Bodri Marcell II. éves vágó készítette. A közeli képkivágásoknak köszönhetően jól érzékelhetőek a finom gesztusok, mimikák.

Összességképpen elmondható, hogy egy produktív alkotófolyamatnak voltam, voltunk részesei, amely majd egy évet ölelt fel. Egy olyan csapatmunkának lehettem a vezetője és koordinátora, melyben az Egyetem mindhárom intézetének hallgatói (Németh Antal Drámaelméleti Intézet, Sinkovits Imre Színházművészeti Intézet, Zsigmond Vilmos Mozgóképművészeti Intézet), valamint az SZFE Szakkollégium tagjai is aktívan részt vettek.